Ч. 179 Пятниця 12 (24) серпня 1894 Рік IV.

…иходить у Львові що… (крім неділь і гр… …ят сьвят) о 5-ій го… …ині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

…исьма приймають ся …ише франковані.

Рукописи звертають ся …ише на окреме жаданє за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Газети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Кілька гадок о консолїдациї.

VI.

З попередного видимо, як скомплїкованою єсть робота консолїдацийна, а з того вже можемо зрозуміти, що то не так легка робота, як хтось собі у нас еї представляє; до неї мусять добре і довго приготовляти ся, як той, що бере ся заводити консолїдацию, так ще більше й ті, що хотять консолїдувати ся. Укладаючи собі науку до консолїдациї, стрітили ми ще один важний момент, на котрий за мало звернули уваги, іменно — провід в консолїдациї. Ми побачили, що брак проводу серед нашої суспільности єсть у нас найбільшою перешкодою до консолїдациї, а дальше, що в браку проводу консолїдация може іти лиш з долини. Попереду сказали ми, що й консолїдация з долини може вийти в хосен народови. Тепер же спитаємо: що лїпше, чи коли консолїдация веде ся з гори, чи коли поступає з долини?

Тут підемо знову по науку до історії, а відтак і глянемо на наше житє народне від часу нашого відродженя. Історня учить нас, що завсїгди у важних хвилях народного житя, особливо же в таких случаях, коли провід народу був розділений, віддавано его в одні руки, иноді навіть з необмеженою властию. Видко, що то мусїло бути лїпше. Та й було лїпше, бо тим способом ратували себе народи нераз від заглади. Єсть то зовсїм природно, бо лекше преці одному шукати дороги і вести других за собою, як всім эї шукати, бо тогди розбіжать ся всї, кождий в иншу сторону, а дорогу знайде хиба який сотний. Так само розбіжить ся та розлетить ся і нарід, в котрім всї хотять проводити; на то маємо богато доказів в історії других народів і в своїй власній. Але й не потреба аж глубоко сягати в історию; то видимо й нинї у всїх народів; всї піддають ся одному проводови, все одно, чи він монархічний чи републиканьский, а той провід удержує, або, коли потреба, заводить консолїдацию в народї. Консолїдация з гори єсть отже лїпша, бо тогди єсть заразом і провід в нїй; сили народу не розбивають ся, не сходять на манівцї, бо не лиш видять тогди ясно цїль перед собою, але й кождa має визначену собі роботу. Коли-ж консолїдация іде з долини, то веде ся без проводу, і хоч видить ясно цїль перед собою, то всеж-таки вибирає всїлякі дороги і остаточно, коли розумно веде ся, мусить всетаки шукати собі проводу, котрий звів би еї на одну дорогу. В найлїпшім случаю, консолїдация ведена з долини вимагає дуже богато часу. Кому не пильно, то може й так еї заводити, але нарід, котрому зі всїх боків загрожує небезпечність, повинен переводити у себе лиш консолїдацию з гори.

А як було у нас від часу нашого відродженя? Були часи, коли могло здавати ся, що у нас провід спочивав в одних руках, іменно тогди, коли в справах народних забирали рішучий голос львівскі владики; поправдї оно не зовсїм так було, але все-таки був провід з гори і була бодай на око якась консолїдация. Той провід однакож як зовсїм природно не міг обняти цїлого народу, бо опирав ся лиш на одній его части і мусїв уступити місце другому, котрий скорше міг обняти цїлий нарід. Але той другий провід, що так скажемо сьвітский, не спочивав нїколи в одних руках, навіть не в руках кількох людий, котрі би були зуміли завести в народї кріпку консолїдацию. У нас о розумній і добре обдуманій консолїдациї навіть нїхто й не думав; все полишано часови і природї. З того вийшло таке, що у нас аж до недавна, майже несьвідомо, вела ся консолїдацийна робота двояко: трошка з гори, трошка з долини, і так ми двигались наперед, робили народну роботу як могли. Хтось з верховодів піддав якусь гадку, дав якусь директиву, а стоячі подальше люди брались за ню і держались еї; коли-ж знайшов ся знову якийсь стоячий подальше від проводу чоловік, що зумів в своїм крузї повести розумно народну роботу і піддати якусь гадку або дати лишень директиву, то провід годив ся на то. Таким способом можна було вести і дальше хоч пиняво, народну роботу, лиш треба було зважати добре на то, щоби й в проводї й у тих, що за ним ідуть та его підпирають, була одна і та сама провідна гадка. В отсїм і в послїдних часах зроблено у нас, — чи случайно чи нароком, то вже річ меншої ваги — заколот і ми розбили ся. У нас доси чи в проводї, чи у тих, що за ним ішли, не було нїколи ясного понятя о цїли нашої народної роботи, то й не трудно зрозуміти, що не було нїчо лекше, як зробити заколот серед таких обставин і розбити народну роботу. Та дивне диво! — саме тогди, коли у нас зробив ся заколот, коли ми рвали ту, і без того дуже слабу звязь, яка доси лучила провід з народними силами, піднесли ми поклик до консолїдациї. У нас що голова то розум; кождий по свому став понимати ту консолїдацию, кождий по свому робив пляни до неї і остаточно прийшло до того, що ми рішили ся вести народну роботу таки без всякого проводу і рівночасно хочемо заводити консолїдацию. З того вихо-

1)

## ОФЕРМА.

*Оповіданє з вояцкого житя.*

**Осипа Маковея.**

Пан капраль Демский, один з найострійших підофіцирів полку, був дуже невдоволений з інфантериста Леська Стешина, звістного в цїлій семій компанії під згірдним прізвищем оферми [1]. Хоч Стешин стріляв знаменито і на шістьсот кроків трафляв сиві дошки, представляючі подоби ворожих вояків; в походах визначав ся незвичайною витревалостию на всякі невигоди і труди, а послушний і мовчазний був, мов машина, — пан капраль Демский, безпосередний зверхник Стешина в цуґу [2]), таки не дав ся переблагати сими першорядними прикметами воєнними; гадки своеї про Стешина не зміняв, а ті прикмети доводили его радше, як сам казав, до шевскої пасиї. Коли-б хоч відповів щонебудь оферма, сказав яку свою замітку, — нї! повторить тілько слово за словом приказ старшини і не надумуючись бере ся его сповнити, хоч би ту йшло о непотрібне перевернене ліжка ненарушимим, чистим верхом штрозака [3]) до підлоги.

Непочесне прізвище оферми одержав Стешин зовсїм несправедливо; бо щож він винен тому, що мав постать подібну до довгого мішка з мукою, перевязаного мотузом в місцї, де голова і стан?... Правда, що при ріжних парадах в рядах компанії его похилена, брусовата постать у величезних, простокутних, тяжких чоботах дуже замітно і нескладно відбивала від инших вояків, задля чого нїколи не доступив чести, щоби єму було вільно стояти у першому рядї; правда і се, що Стешин — як справедливо говорив пан капраль Демский — ступав, мов „стара корова“, не зважаючи анї на темпо музики анї на просту лїнію дефілюючого ряду, але щож він тому винен, коли був „такого роду і такого ходу?...“

— На війнї паради не потрібно! — з немалим пересердєм говорив він раз нишком свому найвірнїйшому приятелеви, коли по одній парадї за свою брусоватість заробив собі шпанґи [4]) на шість годин. Розуміє ся, з такою сьмілою думкою за нїчо в сьвітї не був би виступив перед старшиною.

Пан капраль Демский мав з причини подібних до Стешина „офермів“ богато неприємностий від капітана і инших старших. Для того поклав собі рішинець: всї замітки, нагани і остороги, які лиш діставав для себе, передавати на властиву адресу. Легко зрозуміти, що пан капраль зміняв притім відповідно прикметники, щоби успіх его слів був певнїйший. І так, коли дефіляда випала взагалї незле, по думцї Демского, була „під псом“, а коли на приклад Стешин, найгірший у Демского піхотинець, не розуміючи тайн военного маршу, непотрібно змінив крок, чим звернув на себе увагу „грубого“ (так називали полковника), то за се одержував від пана капраля многовážний титул „першого оферми в цїлім реґіментї“.

Тому то, коли Стешин затужив за рідною хатою і родиною, котрої не бачив від півтора року, і одного полудня перед Великоднем заявив Демскому, що хоче просити капітана о урльоп [5]) на сьвята, Демский зірвав ся мов опарений з ліжка, на котрім відпочивав, витріщив очи і протяжним, а повним обуреня голосом спитав:

— Що-о-о?

Стешин повторив свій „мельдунок [6])“.

— А ти офермо якийсь! — заверещав Демский — тобі на урльоп ходити! А дивіть ся! Kehrt euch! Marsch!

Стешин відвернув ся і мовчки відійшов острим вояцким кроком.

Тимчасом склало ся так, що того самого дня по полудни в розказї полковім був оголо-

[1]) Слово „оферма“ з нїмецкого unförmlich (Unförme) значить у войсковім говорі: непоставний, брусоватий, нездарний.

[2]) Zug — четверта частина компанії, відтак комната такого відділу.

[3]) Strohsack — сїнник (соломяник).

[4]) Spangen — кайдани.

[5]) Urlaub — відпустка.

[6]) Meldung — повідомленє, оповістка.

дить, що та консолїдация може вести ся лиш з долини.

Ми вже виказали, що консолїдация з долини, хоч може бути також хосенна, вимагає більше часу і єсть труднїйша до переведеня а для того і не так добра, як консолїдация з гори. Коли отже розходить ся нам дїйстно о консолїдацию наших народних сил, коли розходить ся нам дїйстно о добре і скоре їх сполучене до народної роботи, то треба нам переводити консолїдацию з гори а не з долини.

## Перегляд полїтичний.

Комітет, зложений з представителїв ческого видїлу краєвого, палат торговельних в Празї і Лїберци та міст, положених над Лабою і Велтавою, ухвалив під конець вересня поплисти рікою Велтавою аж до міста Осека, щоби переконати ся о сплавности сеї ріки і виказати то в пропамятнім письмі. З сеї нагоди висказав президент палати торговельної Шебар свою радість з того, що в сїй важній справі оба народи в краю подають собі руку; він висказав бажане, щоби Нїмцї і Чехи подали собі руки так само і в полїтичнім житю.

Звістний болгарский ворохобник а давний міністер, Драґан Цанков, котрий через вісїм лїт перебував в Росиї, постановив тепер скористати з амнестиї даної еміґрантам болгарским і вернути до краю. Він приїхав тепер до Відня з своєю донькою Лудскановою і двома внуками і вислав звідтам відозву до своєї партиї, в котрій каже, що він і єго товариші готові піддати ся князеви, а відтак ставить проґраму для своєї партиї, в котрій на першім місци кладе: мир і любов для Росиї, відтак установлене на ново § 38 конституциї і ухваленя нових законів, котрі лїпше відповідали би Болгарам як теперішні.

В Кореї приходить чим раз скорше до рішаючої битви межи Японцями а Хінцями. Зачувати, що японьске правительство вислало до Кореї 160.000 войска. Мобілїзация відбула ся дуже скоро і зовсїм тихо. В битві коло Асану брало участь також і корейске войско ставувши по сторонї Японцїв против хіньскої армії.

# Новинки.

*Львів дня 23 серпня.*

— **Маневри і подорожи Монарха в вересни.** Є. В. Цїсар виїде дня 1 вересня з Ішлю на Відень до Ляндскрони в Чехії на маневри, куди приїде дня 2 вересня рано. Заграничні повномічники військові, запрошені на маневри, приїдуть там того самого дня пополудни. В Ляндскронї перебуде Монарх пять днїв. Маневри зачнуть ся дня 3, а скінчать ся дня 6 вересня. В них будуть брати участь Найд. Архикнязї Альбрехт і Райнер і 11 заграничних аташе військових. В Ляндскронї за той час відбуде ся пять обідів двірских. — Дня 6 вересня вечером виїде Є. В. Цїсар з Ляндскрони просто до Львова. В тїй подорожи буде Єму товаришити десять офіцирів, шість урядників військової і цивільної канцеляриї, кабінетної, а також російский аташе военний, підполковник Воронин, котрий уже в Ляндскронї прилучить ся до дружини Монарха. Програму гостини Є. В. Цїсаря у Львові ми подали вже давнїйше. — Зі Львова виїде Цїсар просто до Відня, де дня 13 вересня буде при відкритю в церкві сьв. Степана памятника на памятку освободи Відня від Турків в р. 1683. Відтак дня 16 вересня поїде на великі маневри в Угорщинї, котрі зачнуть ся дня 18, а скінчать ся дня 21 вересня. Того дня верне Монарх до Відня. Може бути, що дещо в тїй програмі змінять.

— **Доповняючий вибір** члена Ради пов. в Коломиї з більших посїлостий відбуде ся дня 5 жовтня с. р.

— **Іспит кваліфікацийний** на учителїв шкіл народних відбуде ся в Тернополи дня 21 вересня. Подавати ся час до 15 вересня.

— **Холєра.** Montagsrevue писала, що холєра ширить ся в Галичинї тому, бо люди приїздять на виставу і відтак розносять холєру. Против того виступила Presse і каже, що вистава зовсїм не причинила ся до розширеня холєри, бо цїла середина краю довкола Львова вільна від зарази. Холєру заволїкли до декотрих місцевостий з Росиї. Дальше підносить Presse, що холєра щезла вже в чотирех повітах всхідної Галичини, а в пятьох західної, — в инших же повітах помалу устає.

— **Церков сьв. Тройцї в Дрогобичи,** положену в серединї міста, відновили тепер знадвора і добудовали до неї баню. В Дрогобичи єсть загалом 7 церков, але лише 4 з них муровані. Треба надіяти ся, що дрогобицке міщаньство возьме ся тепер за перебудову і обновлене других храмів, доказуючих наглядно, що се місто було свого часу чисто-руске і немало такого вигляду як тепер.

**Одноґульденові ноти паперові,** двацятаки і четвераки після виданого урядового оповіщеня тратять правну вартість в приватнім обізї з кінцем 1895 р. Каси і уряди державні будуть їх приймати до кінця червня 1896 р.

— **Стипендию** Ілиї і Розалїї Горецких в квотї 110 зр. річно надав ординариат Володим. Зарицкому, студентови III-го року прав, а стипендию Мих. Попеля в квотї 80 зр. річно Марії Попелеви, ученикови II-ої кляси народної школи в Горожанцї.

— **На дохід прикраси церкви** в Наддністряньскій Топільници урядили там гості купелеві дві аматорскі вистави театральні.

— **Довгий вік.** В закладї краківского товариства добродійного померла старушка, Кляра Грибівска, котра прожила 103 роки житя.

— **Пригода в Татрах.** Судя повітовий з Сокаля, п. Роман Бялковский, лїчив ся в Закопанім. Там єму значно полїпшило ся. Недавно іменували єго радником, через що виїхав він до Сокаля. Дня 15 с. м. вернув назад до Закопаного, там на другий день бавив ся, а на третїй день пішов в гори без провідника, а именно в небезпечну околицю Гівонта. По дорозї звертали люди єго увагу на то, що небезпечно без провідника пускати ся в гори, але п. Бялковский не зважав на то і пішов дальше. Коли не вернув того дня до дому, в закладї лїчничім думали, що він поїхав до дому. Дали знати до Сокаля, тимчасом єго там не було; отже тепер уже тиждень шукають єго дармо по горах. П. Бялковский мав около 45 лїт, є жонатий і має троє дїтий.

— **Не вільно продавати папіросів,** роблених дома. Такий заказ видало тепер Міністерство

---

шений спис найлучших стрільцїв у полку. Ім признав полковник відзнаки стрілецкі і невеликі грошеві нагороди. В списї тім не могло недоставати і Стешина, котрий мимо такої злої слави в компанії все таки був знаний, як добрий стрілець. Демский прочував уже щось, коли під вечір по відчитаню розказу слухав слів капітана, котрий, обчисливши відзначених стрільцїв у полку, побачив, що в своїй компанії має їх найбільше і для того з радостию підніс сю важну для компанії подію, власноручно виплатив нагороди і роздав відзнаки нагородженим.

Коли викликаний інфантерист Стешин підійшов до капітана і зовсїм несккладно ударив перед ним запятками та засалютував, пан капітан не лише не розгнївав ся тепер за се, але навіть ласкаво усьміхнув ся і сказав:

— Ну, Стешин, хоч ти оферма, але бодай стрілець добрий, найлучший в моїй компанії, а може й в цїлім полку. Пильнуй же ся! Маєш може охоту піти на сьвята на урльоп? — ту кинув оком на спис тих, що зголосили ся по відпустку.

— Чому-ж ту нема тебе, Стешин? Чей же маєш до кого піти на сьвята?

Стешин, урадований стрілецкою відзнакою, майже забув про сьвята і неповоджене своєї просьби; отже тепер то несподїване питанє капітана наробило єму немало клопоту. Глянув нишком на Демского, що прикусував губи, потім на капітана, котрий собі щось записував, і вкінци зібрав усю свою відвагу та з якимсь жалем в голосї відізвав ся:

— Пане капітане, мельдую послушно, я буду все так добре стріляти, тілько прошу мене пустити на урльоп, хоч би й на два днї. Півтора року не був я дома.

— Добре, добре, дістанеш урльоп на три днї. Запиши ся завтра до рапорту — відповів капітан.

По розказї пан капраль Демский не міг затаїти свого невдоволеня і, приходжуючись поміж двома рядами ковалетів[1]) у своїм цуґу, воркотїв без упину:

— Єму урльоп давати! Єму Schützenabzeichen[2])! Такому офермі! Ти Стешин, ходи сюда! А знаєш ти, кому маєш подякувати за то, що ти тепер старший поміж камрагами?[3]).

— Панови капралеви, прошу послушно — відповідає привчений уже Стешин.

— Та-а-к! розумієся, бо як би не я, то ти би і стріляти не вмів і Schützenabzeichen не дістав і урльопу також нї. Але памятай же собі: заким підеш собі до дому, маєш менї вичистити, як золото: ґвер[4]), мундур, штрозак, геть — всьо, щоби не було „анштанду“[5]).

— Добре, пане капраль.

Як найсовістнїйше сповнив Стешин розказ свого наставника. В цївцї карабіна не було анї порошини; мундур, хоч витертий аж до сірих ниток, все таки не мав анї одної плямки, штрозак випраний вечером, висушений тїлом Стешина в ночи і сонцем рано „на гофі“[6]), був найбілїйший в цїлім цуґу; словом, Демский не мав що закинути свому офермі.

Перед полуднем Великодної суботи був уже Стешин готов до відходу на урльоп. Все лишав в як найлучшім порядку і тілько ждав на розказ, щоби зараз потім піти в дорогу. Однак мав ще один клопіт перед відходом: от хоч як просив фельдфебля о новий мундур на сьвята, той, по капітанї найважнїйший чоловік в компанії, не хотїв єму видати анї парадного „вафенрока“, анї порядної блюзи „від виходу“, тілько позволив забрати з собою звичайний, витертий мундур, уживаний до муштри.

Але Стешин вмів собі порадити. Амбіция не позваляла єму до таких прекрасних, червоних, волохатих кульок стрілецких зі шнуром, котрі забирав на сьвята, брати на себе такий нужденний мундур і сьвітити латками в родиннім селї, де має стілько свояків і де буде дивити ся на него навіть Настка.... В „таким“ мундурі і показати ся в селї не можна.... Впрочім, можна би, і був би то радше сором для компанії, ніж для него самого, та все-ж таки як то приємно було би на таке велике сьвято вбрати ся в мундур з блискучими жовтими ґузиками, червоним ковнїром, новісенький, просто з маґазину!

Не було иншої ради. В надії, що одержить відпустку, Стешин зложив собі уже давно три ґульдени, щоби щось справити батькови-матери і мати крейцар на сьвята; все може придати ся. З тих гроший забрав він тепер кількадесять крейцарів, купив кільканайцять циґар і з тим подарунком в руцї запукав несьміло до канцеляриї фельдфебля.

— Her-rein! — роздав ся грімкий голос в канцеляриї.

Стешин отворив двері, замкнув, засалютував і мовчить.... Фельдфебель дивить ся на него зпід лоба, підходить мовчки і відбирає з руки Стешина паперову пачку. Спозирає, кривить ся згірдно, ховає і по хвили питає ся байдужим голосом:

— Чого-ж тобі треба!

— Пане фебер, прошу послушно о инший мундур, бо в тім ганьба іти поміж люди.

— Добре, ходи до маґазину!

Одержав Стешин мундур, — як золото. Вафенрок — на причуд гарний. На грудях вправдї трошка відстає і звисає, але то байка. Панталони широкі—майже неуживані. Шапка — нова. Черевики — мабуть ще ніхто на но

1) Ковалети — ліжка.
2) Schützenabzeichen — відзнака стрілецка.
3) Kamerad — товариш.
4) Gewehr — карабін.
5) Anstand — перепона, завада.
6) Hof — подвіре.

скарбу. Отже від тепер по каварнях і ресторациях можна буде дістати тілько державні папіроси.

— **Жарти грому.** В окрузї Прасниш їхала властителька дібр пані Риковска підчас сильної бурі повозом. Настала страшна злива, стало греміти і лискати так, що конї зі страху не хотїли їхати і дрожали на цїлім тїлї. Нараз ударив грім в повіз. Візник зіскочив з козла і кинув ся до повоза, побачивши там дим. А то суквї запалили ся від грому на пани Риковскій, самій же їй нічо не стало ся, хиба то, що дуже налякала ся. Ледви візник сїв на віз, ударив грім знову в повіз, і в тїй хвили оба конї впали неживі на землю. Найчуднїйше з того всього то, що візник і пані вийшли з такої пригоди здорові.

— **Маленька задача.** Нехай хто вивчить ся до трох мінут на память і вимовить борзо але правильно: як називає ся королева Мадаґаскару (великого острова в Індийскім океанї, на всхід від Африки), її перший міністер і її губернатор (в містї Таматаве, столици провінциї Бетсімісарака)? — всего лиш три слова: Ранавальоман'яка, Раініляірівори, Раінандріамампандрі. Можна пробовати вимавляти сї три високодостойні прізвища о заклад: хто їх запамятає собі до трох мінут і вимовить правильно, то его противник заплатить якусь маленьку суму н. пр. 50 кр. або 1 зр. на якусь добродійну цїль н. пр. на „Шкільну Поміч“ або на яку руску бурсу; хто-ж не вимовить, то він заплатить ту суму.

— **Також жалоба.** В Котонон в Африцї жиє король муринів, іменем Тоффа, великий приятель Французів. Коли він дізнав ся, що президента Карнота убили, на знак жалоби казав всїм своїм підданим два днї постити.

# Вистава краєва.

Відділ етноґрафічний (народописний)

1. Відома се річ, що підсоне і положене краю впливають не лиш на фізичні обставини, але й на духову спосібність населеня. Відповідно до підсоня і положеня краю мешканець примінює свою селитьбу, їду і одіж, після них порядкує свої занятя і установляє звичаї і обичаї; ті два чинники складають ся на его матеріяльне і моральне буте. Специяльно-ж Галичина — край різнородний не лише своєю оро-і гідроґрафічною будовою, отже і положенем, але також і климатичними відносинами. За-для того стрічають ся тут різницї між населенем, за-для того і звичаї, обичаї, спосіб занятя і проживи не всюди однакові. Гуцули, Верховинцї, Лемки різнять ся від Підгірян, Долинян, Заболотян, Покутян, Подолян, Полїсян і Побережан. Отже ті всї вичислені назви, котрих спис можна би ще значно побільшити, мають свої певні відміни в етноґрафічнім типі галицких Русинів. Надто у кождої відміни можна подибати ще безліч чисто місцевих різниць, що переховують ся традициєю з одного поколїня до другого. Крім того в Галичинї живуть ще другі народности, отже побіч специяльних різниць між руским людом, треба взяти під розвагу і национальні різницї.

Галичина з огляду на етноґрафічні відносини краю незвичайно цікава, але з другого боку позбирати всї форми етноґрафічних типів — річ не так легка. За-для того на виставі они не зовсїм вичерпані. Оно просто й неможливо вичерпати всї тонкости етноґрафічних відмін і зуставити їх в систематичнім ладї. Проф. В. Шухевич, впорядчик руської части етноґрафічного відділу, а п. Володислав Пшибиславский польскої части — обмежили ся до того, що вибрали з поміж всїляких відмін етноґрафічних тілько деякі, більше характеристичні, щоби можна представити їх як найвірнїйше і найповнїйше. До того з инших відмін дібрали тілько те, що доповнювало би певний образ.

Перше всего на виставі звернено увагу на спосіб мешканя і будови домів. Таких домів виставлено чотири з всхідної части Галичини, а три з західної, добираючи ті місцевоси, в котрих найлїпше проявляє ся певна характеристична відміна. А щоби та відміна не затрачувалась, так ті хати будували люди місцеві після свого специяльного способу ставленя, і з такого материялу, який в їх околици уживає ся. Коло кождої хати уладженэ обійстє відповідно до околиці, а середина комнати устроєна, прибрана і заосмотрена такими знарядами й посудиною, які загально находять ся в кождій хатї даної місцевости. Щоби-ж докладнїйше зобразити материяльний етноґрафічний тип, то в кождій хатї і мешкають люди своєї околиці, в своїх властивих строях, і займають ся роботою, якій звичайно віддають ся дома.

Ся картина ще неповна, тож щоби представити сяку-таку цїлість, виставлено в етноґрафічнім павільонї богатий материял, котрий доповнює попередний образ. Отже тут находить ся збірка строїв з різних сторін краю, вироби для домашного ужитку, виробу домашного промислу, моделї хат та зарядів і вкінци предмети, що сьвідчать про обряди, звичаї і т. д. Надто велика збірка фотоґрафій показує жите селян в теяких характеристичних хвилях.

Етноґрафічний відділ на виставі яко зображене головно материяльного типу народу і власне самий начерк має велике значінє і — проф. Шухевичеви належить ся всяке признане, що справдї вмів як фаховий знаток позбирати майже по всїх закутинах Галицкої Руси характерні прикмети, використати їх і зложити з них гарний етноґрафічний образ руского люду.

Про духове жите говорить по-троxи етноґрафічна бібліотека дра Івана Франка, а про доісторичну старину сьвідчить збірка викопалин, упорядкована д-ром Чоловским. Давну штуку і то церковну, бо головно она цвила довгий час на Руси, виявляють предмети нагромаджені в церкві. Побіч малярства і сницарства заступлені церковні гафти і тканини.

Так отсе загальний образ етноґрафічного відділу, котрий манить до себе найбільше гостий.

---

[...]ах не мав — з повним числом приписаних [...]шків у підошвах. Так — то розумію! Тепер, як убере ся і заложить через плече стрілецку відзнаку, Настка зовсїм певно стратить голову, а численні своякн з радостию скажуть, що Лесько справдї „цїсарска дитина“.

Спокійний і вдоволений вибрав ся Стешин в дорогу до дому. Йдучи містом, чув ся ще троха пригнобленим; по дорозї мусїв кланяти ся всяким старшим, котрих поява мимоволї нагадувала єму єго „собаче жите“. Але коли вже вийшов за місто, зітхнув глубоко, [...]зув ся, привязав черевики до палицї, котру [...]тяв собі в корчи, і — певно анї раз за півтора року своєї служби войскової не йшов так радо на поле муштри, як тепер, підскакуючи, [...]г до дому. Добрі чотири милї дороги! Тепер [ш]еста година, — до дому можна буде прийти північи. То-ж то мати врадує ся! Несподїванка буде для неї велика.... Син здоров, перший стрілець в семій компанії, а навіть в цїлім полку, дістав похвалу від капітана — чи можна мати більше щасте на сьвітї?

В кишени плаща несе Стешин дарунок для матери, хустку, на котру видав половину своєї готівки; для батька несе люльку таку, якої сам війт не має. Купив собі також сьвяточного тютюну за тринайцять, бо звичайно курив тютюн за чотири крейцарі, що єго чути, як спалене сукно. Має також циґарницю, котрою можна буде перед неодним товаришем в селї повеличати ся.

Ще північи не було, коли Стешин підходив до своєї хати. Серце в нім било ся. Що там дїє ся? Сплять, чи ще не сплять? Нї; крізь малі віконця здалека видко велике сьвітло — певно мати пече щось у печи.... Справдї, от видко і тїнь єї, як заходить ся коло печи. Може буде ще саджати паску в піч! Так пізно? Тож то врадує ся!...

Стає в тїни коло вікна під стріхою і бачить вразно: батько і брат сплять, а мати палить у печи. Пукає на жарт у шибу. Бачить: мати зжахнула ся, прискочила до батька. Не може довше встояти, біжить до дверий, отвирає звістним собі способом деревляний засув, входить у сїни, чує, як мати каже „сьвятсьвят....“ і будить батька, отвирає скоро двері, кидає черевики на землю, паде в обійми матери і каже тілько, як дитина: „Мамо!“ Потім розбудженого батька цїлує в одну і другу руку, спозирає на сплячого брата, сїпає его за плече, але не може розбудити.

Мати забуває зовсїм, що вепровина у печи може на уголь спалити ся, тілько зі сльозами в очах повтаряє:

— Ну-ну! і хто би був сподїв ся!

Обертає сина лицем до сьвітла і приглядає ся єму з радостию:

— Мій соколику, — каже — там десь тебе „куні́рують“.

— За що мають мене кунїрувати? Я перший стрілець в цїлім реґіментї — і з гордостию показує Лесько свій червоний шнур з кульками.

Перший стрілець в цїлім реґіментї! Мати не розуміє того зовсїм добре, але здогадує ся, що повинна дуже тїшити ся.

Розмова тягне ся ще з годину. Лесько довідує ся, що краса крова отелила ся, а старого кота пес роздер, що з ниви під лїсом нема способу води стягнути і що Мариська зі двора пустила ся на злу дорогу. Ситий новинок, що так дуже обходили его, втомлений по добровільнім маршу, засипляє сном твердим.

(Дальше буде).

---

# Телєґрами.

**Ішль** 23 серпня. Приїхав тут президент міністрів кн. Віндішґрец.

**Софія** 23 серпня. „Свободно Слово“ доносить: Цанков повідомив письменно болгарске правительство, що сего тижня поверне до Болгариї. Рада міністрів зваживши, що Цанков єсть виновником всїляких замахів, постановила на основі закона о амнестиї з 1886 р., котре дає радї міністрів право виключити деяких людий від амнестиї, не дозволити Цанкови вернути до Болгариї.

**Петербург** 23 серпня. Цар занедужав на інфлюенцу; стан его здоровля не дає однакож нїякої обави.

**Льондон** 23 серпня. З Токіо доносять урядово, що король корейский Лї-Гун оголосив ся ще 30 червня независимим від Хіни і завізвав японьске правительство, щоби оно помогло єму прогнати з Кореї хіньске войско. Рівночасно виповіла Корея всї угоди з Хіною.

---

## Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

**Відходять до**

| | Поспішний | | Особовий | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3·00 | 10·46 | 5·26 | 11·11 | 7·31 | — |
| Підволочиск | 6·44 | 3·20 | 10·16 | 11·11 | — | — |
| Підвол. Підзам. | 6·58 | 3·32 | 10·40 | 11·33 | — | — |
| Черновець | 6·51 | — | 10·51 | 3·31 | 11·06 | — |
| Стрия | — | — | 10·26 | 7·21 | 3.41 | 7·46 |
| Белзця | — | — | 9·56 | 7·21 | — | — |

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Краховецкий.

Льоси
вистави краєвої
штука 1 зр. а. в.
Головна виграна
**60.000 зр.**
продає
Л. ПЛЬОН,
бюро 62
дневників і оголошень
ул. Кароля Людвика 9.

# Всі прибори
## для аматорів і фахових фотографів
именно:
папір альбуміновий, целюидиновий, течі, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впрост у заступників фабрик найбільших
## ГАМЕЛЬ і ФАЙҐЕЛЬ
Львів, ул. Коперніка 21.

## ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІІ
поручає
найновійше патентоване начинє кухонне з вні ґальванічно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалією.
## До набутя у Івана Шумана у Львові
площа Бернардиньска і у всїх більших торговлях зелїза.

## С. Кельсен у Відни
поручає
Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.
**Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ**
## Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.
На жаданє висилає ся катальоґи.

Поручає ся 48
**торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львов**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.